

МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМ УЧУН ОНЛАЙН ХИЗМАТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ

Сойибназаров Аббосжон Икромжонович

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университети Фарғона филиали ўқитувчиси

Аннотация: Ушбу мақолада масофавий таълим орқали ўқитишда ўқитувчилар ўқувчиларнинг фаоллигини таъминлаш учун таълим технологиясининг ўқув жараёнига интеграциялашнинг инновацион усулларида фойдаланадилар. Масофавий таълимнинг замонавий рақамли хизматлари ўқитувчиларга дарсни тўлиқ қуриш, талабалар билим ва кўникмаларини синаб кўриш, ҳар бир талаба учун индивидуал табақалаштирилган таълим йўналишини шакллантиришга ёрдам беради. Ўқитувчи ўзлаштириши паст ва иқтидорли ўқувчилар билан яқка тартибда ишлаши мумкин.

Калим сўзлар: Видео алоқа, zoom, Smart, Moodle, iSpring, YaClass, Kahoot, Learning apps, padlet, Quizlet.

Масофавий таълимнинг замонавий рақамли хизматлари ўқитувчиларга дарсни тўлиқ қуриш, талабалар билим ва кўникмаларини синаб кўриш, ҳар бир талаба учун индивидуал табақалаштирилган таълим йўналишини шакллантиришга ёрдам беради. Ўқитувчи ўзлаштириши паст ва иқтидорли ўқувчилар билан яқка тартибда ишлаши мумкин. Масофавий таълим учун сиз ҳар бир талаба, ўқитувчи ва ота-она учун очиқ бўлган турли таълим платформалари ва онлайн хизматлардан фойдаланишингиз мумкин.

Категориялар бўйича энг қулай хизматларни ажратиб кўрсатамиз: видео алоқа, талабалар учун тайёр топшириқлар, тестлар ва ҳоказолар, онлайн дарслар, курслар, ички мулоқот, интерактив топшириқлар яратиш.

Видео алоқа.

zoom.us - видео форматида 100 тагача иштирокчининг онлайн учрашувларини ташкил қилиш имконини беради. Бепул версияда сеанс вақти 40 дақиқагача. Тўланганида бундай чеклов йўқ, сиз иштирокчилар сонини кўпайтиришингиз мумкин. Афзаллиги шундаки, талабалар тизимда рўйхатдан ўтишлари шарт эмас, улар шунчаки ҳаволага ўтишлари мумкин.

skype - бу янада консерватив вариант - диск майдони ёки катта видео қўнғироқлар сифими каби платформаларнинг афзалликлари мавжуд эмас. Плюслардан - таниш интерфейс, бунинг ёрдамида янги суҳбатдошларни улаш осонроқ.

Smart - турли сценарийларга эга видео конференция тизими. Бундай тизим СОIPO курсларини ўташда қўлланилади. Онлайн конференция, битта экранда видео билан 200 тагача фаол иштирокчилар ва микрофон ёқилган 1000 тагача иштирокчилар учун профессионал функционаллик билан хавфсиз видео конференция. Бошқариш қулайлиги ва кенг қамровли бошқарув имкониятлари туфайли катта аудитория учун жуда яхши, бу ҳар кимга платформани ўзи учун созлаш имконини беради. Юклаб олиш шарт эмас.

Moodle - бепул ва очиқ манбали электрон таълим тизимидир. Ривожланиш йиллари давомида Moodle атрофида кучли ҳамжамият шаклланди, у платформа учун янги модуллари (плагинлари) яратди. Бугунги кунда Moodle 100 дан ортиқ тилларга таржима

қилинган ва 1500 дан ортиқ плагинларни қўллаб-қувватлайди. Moodle университетлар ва ўқув марказларида ўқитишни ташкил қилиш, шунингдек, корпоратив тренинглар учун жавоб беради. Moodle ни ўрнатиш тижорат платформаларига қараганда анча қийин.

iSpring корпоратив онлайн таълим учун тўлиқ ечим таклиф этади. У ўқув портали ва курс қурувчини ўз ичига олади. Ечим онлайн таълимни тезда ишга туширишга қаратилган.

YaClass портали. Барча фанлар бўйича топшириқларни батафсил танлаш, имтиҳонга тайёргарлик. Ҳам назария, ҳам топшириқлар мавжуд. Ҳар бир талаба учун мисоллар алоҳида шакллантирилади, уни ёзиб бўлмайди. Хизматдан фойдаланиш жуда осон: ўқитувчи талабадан тест варақасини сўрайди, бола сайтга киради ва ўқитувчининг топшириғини бажаради; агар талаба хатога йўл қўйса, унга вазифани ечиш йўли тушунтирилади ва бошқа вариантни бажариш таклиф этилади. Ўқитувчи талабаларнинг топшириқларни қандай бажараётгани ҳақида ҳисобот олади. Ушбу хизмат ўқитувчига талабанинг материални қандай ўрганганлигини текширишга ёрдам беради.

uchi.ru ўқув платформаси. Талабаларга асосий фанлар ва тест ишларига тайёргарлик бўйича интерфаол курслар, ўқитувчилар ва ота-оналарга масофавий таълим бўйича тематик веб-семинарлар таклиф этилади. Платформа методологияси ўқувчиларнинг хатоларини тузатишга ёрдам беради, уларнинг индивидуал таълим траекториясини тузади, ўқувчиларнинг шахсий кабинетидagi ютуқларини акс эттиради. Шунингдек, фойдаланувчиларнинг шахсий akkaунтларида ўқитувчилар, ўқувчилар ва ота-оналар вазифалар, уларнинг муваффақиятлари ва тараққиётини муҳокама қилишлари мумкин бўлган ички чат яратилди.

Дарс машғулотларига қўшимча равишда, Олий таълим муассаса кўпинча жуда кўп дарсдан ташқари вазифаларга дуч келади.

Kahoot- интерактив вазифаларни яратиш учун ёрқин, оддий, бепул хизмат. Ушбу хизматдан талабалар билимини тез текшириш мақсадида синфда ва масофавий таълим жараёнида турли викториналар, муҳокамалар, тестлар ва сўровномалар ўтказишда фойдаланиш мумкин.

Kahoot -да яратилган вазифалар таклиф қилинганлар орасидан тўғри жавобни танлашни талаб қилади. Вазифалар фотосуратлар ва ҳатто видеоклипларни ўз ичига олиши мумкин. Рақобат моментини яратиш учун вазифани бажариш учун вақт чегараси функцияси мавжуд.

Хизмат сайтида турли мавзулар ва мавзулар бўйича ўйинлар ва викториналар мавжуд. Бундан ташқари, сиз нафақат ҳисоб қайдномангизда яратилган вазифаларни намойиш қилишингиз, балки бошқа фойдаланувчиларнинг материалларидан ҳам фойдаланишингиз мумкин, шу жумладан уларни ўзингиз хоҳлаганча таҳрирлашингиз мумкин.

Quizlet- бу ҳар хил турдаги ва тоифадаги (тиллар, маданият, математика, география ва ҳ.к.) флеш-карталар ҳамда ўйинларни ўрганиш учун бепул онлайн хизматдир. Ушбу илованинг асоси тўпламлар - сўзлар рўйхати, турли хил тушунчалар рўйхати, тавсифлари билан расмлар ёки фотосуратлар.

Топшириқни яратгандан сўнг, таълим мазмунини сақлаш вақтида уни бир марта босиш билан бошқа шаблонга ўтказишингиз қулай. Масалан, “Жуфт топ” топшириғини рақамларнинг бир хил номлари билан “Кроссворд” га айлантириш мумкин. Бепул пакет сизга ойига 5 та фаолият яратиш имконини беради. Лекин сиз тайёр вазифалардан фойдаланишингиз мумкин. Машқ қўшиш учун сиз ушбу машқга ҳаволани нусхалашингиз

ва курсга қўшишингиз керак. Агар сиз маҳсулот яратадиган таълим платформаси хизмат билан бирлаштирилган бўлса, машқ автоматик равишда пайдо бўлади.

Learning apps- интерактив дарсларни яратиш хизмати: сизга каталогдан ўзингиз ёқтирган машқни танлаш ёки тақдим этилган шаблонлардан бирига кўра ўзингизникини яратиш имконини беради.

“Жуфтликни топ”, “Таснифлаш”, “Бўшлиқларни тўлдириш”, “Тўғри жавобни танлаш билан викторина”, “Расмларни саралаш” каби топшириқлар ёрдамида ўқувчилар билимларини ўйин шаклида мустаҳкамлайдилар” ва бошқалар.

Каталогда машқни очганингизда, пастки қисмида вариантлар мавжуд – “Шунга ўхшаш машқ яратиш” ёки “Машқларимга сақлаш”. Машқни яратишда шаблон очилади: уни аналогия бўйича тўлдириш ва тугаган вазифани курсга юкланг.

padlet - хизмат рақамли материалларни тўплаш ва сақлашга ёрдам беради - веб-саҳифалар яратади. Талабалар гуруҳлари билан бўлишиш имконини беради. Кенгашларни шахсий блогга жойлаштириш ёки ижтимоий тармоқларда ва QR-код орқали баҳам кўриш мумкин. Ўқитувчи дарс мавзулари бўйича қўшимча материаллар тўпламини тўплаши ёки жамоавий ақл бўрони ўтказиши мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Алексеева, Л.Н. Инновацион технологиялар эксперимент манбаи сифатида/ ЛН Алексеева// Ўқитувчи. - 2004. - Но 3. - б. 78.
2. Дебердеева, Т. Х. Ахборот жамияти шароитида таълимнинг янги кадриятлари / Т. Х. Дебердеева // Таълимдаги инновациялар. - 2005. - Но 3. - б. 79.
3. Клименко Т.К. Инновацион таълим - бўлажак ўқитувчини шакллантириш омили сифатида. Абстракт . Дис . Хабаровск, 2000. - 289п.
4. Сластенин В.А. ва ҳоказо Педагогика: Прос. талабалар учун нафақа. юқори пед . дарслик муассасалар / В. А. Сластенин , И. Ф. Исаев, Э. Н. Шиянов ; Эд. В.А. Сластенина . - М. "Академия" нашриёт маркази, 2002. - 576с.
5. Тихомиров В.П. Дунё ақлли йўлда Таълим: ривожланиш учун янги имкониятлар // Очик таълим. 2011. - Но 3. - Б.22-28.
6. Ақлли жамият йўлида : Монография / Эд. проф. Н.В. Тихомирова, проф. В.П. Тихомиров. - М. НП "Замонавий таълим технологияларини ривожлантириш маркази", 2012. - 280 б.
7. Ta'lim jarayonida onlayn o'quv kurslarning ijobiy va zaif tomonlari. FDU. Ilmiy habarlari jurnali. A. I. Soyibnazarov